

ПОП ПЕЈА

Житије светог мученика Ђорђа, новог мученика, у граду Софији

Оче, благослови!

Саздавши нас, Бог нам дарова речи како бисмо разумели тајне Божије, као и сву твар коју створи, а још и људску природу, која беше удостојена од сваке видљиве и невидљиве твари, од свега живог и неживог. И зашто говорим о живима које сада видим? Више бих хтео говорити о бестелесним небеским чиновима духовних анђела, јер анђели желе да се Бог одене и у њихову природу као што се одену у људску, и као што желе сести на дванаест престола и судити са Христом. И не само то, него желе и у онај дан примити славу и венце који ће примити пророчки, и апостолски, и арханђелски и мученички хорови.

Ко да се не задиви и ко да не прослави човекољупца Бога, који учини толику славу и толику доброту човечанству? Него, гледај, опет: човечанство је једно, јер сви ми људи из једне утробе изиђосмо. И како сви да не примимо једнаку част? Тако неки [доспеше] у царство небеско и у небеска и у царска наслађивања, а други у таму најкрајњу и у огањ вечни и плач неутешни. А како то? Није томе узрок саздаатељ наш и творац, него ми сами себе и осуђујемо и оправдавамо. И шта да кажем? Христос показа људима два пута: један мукотрпан, који уводи у живот и у царство небеско, и мало их је који ходе њим, и други, простран, који уводи у погибел и у таму. И ове речи су истините.

Осмотрим и људски род од Адама па све до данас, јер који се правом вером оденуше са њом и права дела упрегоше, а то су понизност, кротост, непорочност, пост, уздржаност, љубав, чистота, милостиња, трпељивост, смерност и њима слична. Ови сви јавише се наследницима вечних блага. А који широким путем иђаху, то јест кроз неверство, идолослужење, јерес, блуд, прељубу, пијанство, преједање, убиство, клевете, они уђоше у погибел и огањ вечни. И зашто рекох да је мало оних који се спасише? Погледај како у дане потопа сва земља испуњена беше Адамовим и Евиним праунуцима, а само Ноје и деца његова нађоше се праведни у роду том. И опет од рода тог до Авраама колико их погibe, као и од Авраама до Мојсеја. И у дане његове толике тисуће пређоше море као по сухом, и хлеб небески једоше, и видеше толика чудеса Божија која учини Мојсеј. И опет, мало од њих спаси се, а други гадно у пустињи настрадаше. И потом, колики цареви и силници свом васељеном овладаше не нашавши спасење, осим оних који

се по Мојсејевом закону добро подвизаваху, те се они једини спасише. Тада дође Христос и толика знамења учини. Како му мало њих вероваху иако видеше толика чудеса на распећу, и на ускрснућу, и на вазнесењу, и код силаска Светога Духа на апостоле, и како васељена одступи од идолског служитеља и приступише Богу. Будући да не примише право јеванђељско и апостолско учење и отачаско предање, него се развратише у јереси, сви они настрадаше, а и сада страдају. Једино грчки народ и њему равни по мудрости спасише се и спасиће се и сада ако се добро подвизавају.

И шта да кажем о овима? Појавише се апостоли, и патријарси, светитељи, и мученици и преподобни и велика знамења и чудеса учинише. И не само у животу, него и по смрти и по погребењу тела својих не ослабише, већ и миро и миомирис испуштају и различите болести исцељују онима који долазе са вером. А други који хтедоше тела њихова огњем сажећи и без спомена оставити и предања о праведнима истребити до краја, ипак не успеше. У сваком времену од Христа па до данас налазе се такви преподобни, патријарси и мученици који се једини нађоше правоверни и спасише се, и какве Бог створи и сада, у наше дане, откако и ја грешни памтим.

Слушах у *Житију деспота Стефана*, који када се престави остави супругу своју и два детета. И после осам година објавише се знамења и чуда. И раскопавши гроб, нађоше га онако целог и неповређеног као када га погребоше, а још из тела његовог и миомирис излажаше. И узевши га, у раку га са почастима положише, и све до данас тако проводи. Потом син његов Јован наследи Сремску земљу. И када се овај престави и када га погребоше, остави за собом супругу и једну кћер. И после три године удостојише се да им се јави њихов отац. И слављаху га, што остаде и до данас. А брат његов Ђурђе не хтеде власт земаљску имати, него да живи са анђелима на небесима. И оставивши ову власт, постаде монах. И отуд пређе у Угровлашку земљу и пренесе мошти оца и брата. И слушах од поузданих мужева да свима верујућим који му долажаху, из руку његових излажаше миомирис. И затим, вративши се у Срем, тамо се преставише. И за кратко време гроб и то место испуни се миомирисом. И нико да се не чуди што се овај род једини спасе, пошто откако њихови прадедови примише крштење, налазимо их да прослављају Бога.

И сви који тако верују и тако предања чувају, они су праведни и свети, али Бог полаже знамење на једном начелнику. И ово је истинито и ја ћу ти испричати.

У дане преступника Јулијана у Никомидији у време епископа Антима окупило се мноштво у цркви Рођења Христовог. Како цар запали цркву, сви у њој, заједно са црквом изгореше. А неком епископу огањ не дотаче нити власи нити одећу. И

могаше Бог све неповређене сачувати од огња као и тог једног, али њих хтеде као мученике показати и наследницима небеских блага, јер „је потребно да уз многе муке уђемо у царство небеско,“ (Дела ап. 14, 22) јер „прођосмо“, рече „кроз огањ и воду и изведе нас у спокој“. (Пс. 65, 12)

Слично овом првом испричаћу вам и друго, о чему ћете сви сазнати.

Када кнез Лазар са својим војницима би побеђен од Турака на Косову, како њега самог прослави Бог и његово тело неповређено и до данас траје? И ја бејаш сам очевидац тог [тела]. И глава његова одсечена на истеклој усиреној крви придржава се, да се чини као да је данас посечен. И миомирис испушта. И да верујете да су они који су тада са њим побијени свети као и он, али на начелнику Бог показа чудо. И погледајте овде у истину: знате да и Муратбег цар тада беше убијен и са њим безбројно мноштво Турака. И пошто беху неверници, не показа Бог знамење нити на начелнику, нити на њима, него сви погибоше.

И да знате, опет, да се осим начелника и царева наших спасоше и архијереји, свештеници и обични људи. Ја познавах патријарха Нифона и са њим за трpezом јеђах и пих и разговарах. И он се престава и погребен би у Атонској Гори. И после две године јави се игуману. И раскопавши његов гроб, нађоше његове мошти како точе миро и испуштају миомирис. И узевши га, положише га у раку са слављем. И ја се удостојих да видим и целивам његове мошти.

И, ево, друго дивно чудо испричаћу вама за љубав.

Беше неки презвитер Стефан из места Пенковаца близу Софије, али остави своје отачаство због Турака и са својом супругом дође да борави у мом дому. И са њим се довољно корисно поучисмо. И отишавши одавде, пређе у Угровлашку земљу, где га прими велики војвода Радул. Када тамо његова супруга оде к Богу, он постаде јеромонах Софроније. И по престављењу војводином пређе Дунав и помисли уселити се у манастир близу места званог Русе, учвршћујући себе постом и молитвама и утврђујући се трпљењем и милостињама. И ту поживе мало времена. И не трпљаше ђаво гледати његове подвиге, него се наоружа једним од његових слугу и ударивши га секиром у главу, лиши га живота. И би погребен. И после три године јави се братији свога манастира. И тако отворивши његов гроб, нађоше га као да је уснуо. И истицаше миомирис из његовог тела задививши све. И положише га у раку. Читав онај крај испуни се чудима и исцељењима. И ко у ово не верује, нека сам оде тамо и увери се.

Ево, и друго дивно и преславно и мом уму недостижно потрудићу се да вам испричам како доликује. А за то се потрудох да и ово *Слово* саставим. Међу неким мене је на узоре мало чега покретало из лености, а веште и мудре и учитеље из црквених редова молим да ме због овога не укоревају и понижавају. Младић ми

беше душеван и драг и преда мном се подвизаваше за победу над лукавим. Стога рекох да би се без писаног подвиг његов и борба коју поднесе због Христа предао забраву. Молим се вашој љубави да приклоните уши и срца своја и послушајте, јер ће простим и некњижевним удобно бити за разумевање, а вештим и умним биће уместо глумљења. Будући да сам невежда и скученог ума и сплетен животним невољама, како могу према искуству писати? Ипак, надам се док у рукама држим трску, да ће онемо угодно бити то што сам од себе принесем писањем.

Месеца фебруара, једанаестог дана, мучење Ђорђа Новог

Отачаство овом беше место звано Кратово. Беше од побожних родитеља Димитрија и Саре. Када као дете доспе до своје шесте године, родитељи га дадоше да се учи свештеним књигама, у чему брзо напредоваше. Тада га дадоше да учи кујунцијску вештину. И у томе постаде добар ученик. Угодивши добро обојници учитеља, од оба прими благослов и молитву.

У то време родитељ његов Димитрије пређе ка Господу, а он остаде сироче без свога оца. Пошто беше дичан и веома красан младић да му се не нађе по лепоти сличног у том граду, уплаши се да га турски цар Бајазитбег не остави да живи у том месту и насилно га одведе да живи у његовом двору. Он остави отачаство своје и пређе у град звани Софија код једног свештеника тога града, врлини домећући врлину. Гледајући презвитер његова умилна послушања, колико му беше узможно поучаваше га светим књигама. Овај се труђаше да делом испуни поруке његове, што и би.

И пошто „не може град сакрити се стојећи на врху горе, нити се свећа ставља под посуду, него се ставља на свећњак да се излазећа светлост види“, (Мт. 5, 14-15) тако се и са овим младићем догоди. Видевши га Мухамедови нечисти свештеници, подстакнути бесом, не трпљаху га да чини добра дела, хитаху из све снаге да га себи привуку. И тако изабраше једног од својих, по учености до краја поузданог и вештог у књигама и спремног на сваки одговор. И послаше га да разговара са њим. Он препредено дође и донесе му неку рукотворину. И даде му довољно новца и донесе му јела како би се љубав међу њима успоставила. И тако га поче ниским и лукавим речима поткупљивати:

„О младићу“, рече, „ако би ти хтео од своје тешке и за овај свет непријатне службе одступити и к нама и добром и лаком учењу приступити, ти би велику славу и част задобио и са првом и најбогатијом девојком у овом граду саставио бих те, и постао би наследник великог богатства и од свих у овом граду добијао би почести и поклоне због красоте и имали бисмо те за првог у овом граду. Не

приличи ти да са таквом лепотом ни у чему и ропски проводиш, него нека слуге и слушкиње стоје пред тобом и служе те.“

Чувши ово, Ђорђе му рече:

„Захваљујем ти што лепо о мени мислиш, али реци ми истину шта ћу те питати. Знам да добро знаш, јер слушах о теби да до краја поуздано знаш ваше што се до сада збило и шта ће бити до окончања. Само истину хоћу да ми кажеш: да ли ће ова слава о којој ми рече трајати у векове, или ће престати?“

А он рече:

„Свако то окончава овде, али ко добро живи и држи се Мухамедовог предања, он одавде прелази у рај.“

Ђорђе рече:

„И како је леп овај живот о коме рече?“

Он одговори:

„Најпре, вера је доброта, а телесна чистота.“

Ђорђе рече:

„Добро рече вера је доброта, а како је чистота?“

А он рече:

„Често омивати се и често клањати се.“

Ђорђе одговори:

„Ако човек живи у блуду и прељубништву, или преједању и пијанству и сваку телесну сласт испуњава, да ли ће таквога Бог примити у рај?“

А он и нехотице посведочи истину, рекавши:

„Никога од ових Бог не прима ако се великим покајањем не обрете, а свако који са оваквим делима умре, у муку одлази.“

Ђорђе рече:

„Право си просудио. Сви ваши цареви, и кнезови, и судије и велможе, како сада видим, заробљени су овим нечистим делима и до краја живота свог без покајања зло ће се провести, као што си и ти сам рекао.“

А он рече:

„Бог бива умољен милостињама и отпушта грех. И погледај наше царева, и кнезове и велможе колике цркве и мостове и кладенце Бога ради за упокојење људи подигоше.“

Ђорђе одговори:

„Пише Давид Духом Светим: ‚Жртва безбожничка мрска је Господу.‘ (Приче 15, 8) И пошто, као што видим, од века мноштво царева и силника многа добра учинише, али због неверништва настрадаше и заборављени беху, још и више од нашег рода пострадаше. И не нађе се нико свет или праведан у вери вашој, било

цар, или баша, или војвода, или учитељ, или од најпростијих макар који, него сви пострадаше. А у нашој вери од Христа па до данас налазе се као свети и праведни и цареви, и архијереји и прости људи. И тела њихова и после много година цела и неповређена остају и који долазе са различитим болестима и вером дају исцељење и одгоне бесове од људи. И ако не верујеш, пођи са мном и показаћу ти краља Милутина, који лежи у овом граду, како почива као уснуо и како испушта миомирис као од крина. И веруј, како је он свет, тако смо и сви ми свети који тако верујемо, као и ти. Па како ме учиш да одступим од истините вере која приводи Богу и ствара наследнике небеског царства? И знам да ти ово добро знаш, али обмана овог света не оставља те да приступиш истини и да се спасиш. Пошто сам желиш пропасти, не води и друге у своју пропаст.“

Чувши ово, он се посрами, стаде и немаше шта на ово одговорити, и сав отров у срцу сакривши, оде својој кући. И окупивши дружину, исприча им све потанко и рече им:

„Ако овога тако оставимо, свему нашем наругаће се.“

И тако их покрену на непријатељство. И дођоше судији и испричаше му све о њему, додајући још и лаж, рекавши:

„Целој нашој служби и нашем законодавцу наругао се. Још је царева наше, и кнезове и судије све предао муци. И ако га оставиш у хришћанству, да знаш да ће се њихова вера узвеличати, а наша ће бити изругана.“

И овим речима разјарише судију. Он посла онога који говораше са Ђорђем, говорећи:

„Иди и доведи ми га на лукав начин и ништа му од овога не откривај.“

Он му дође и обично му мир даде, рекавши:

„Да знаш, о Ђорђе, да наш судија велику потребу за тобом има. Испричах му како си искусан у уметности и потребно је да му многе кујунцијске послове урадиш. И буди веома љубазан према њему и велику ћеш награду од њега примити. Него, устани па да идемо к њему.“

Он мишљаше да је ово истина, јер беше незлобив и прихваташе сваку реч искрено. И тако дођоше обојица пред судију. Угледавши га, судија се задиви његовој лепоти. И позвавши га ближе себи, рече му тихим и умилним гласом:

„О младићу, веле ми да си искусан у вештини. Можеш ли ми направити гравире као што ја волим?“

А он рече:

„Дај ми да начиним и мислим да ћу моћи.“

Он рече:

„Према овоме разумех да си вичан у овоме, него још нешто ћу ти рећи и ако ме послушаш, биће благо теби. Ако ли се оглушиш, грдно ћеш настрадати.“

А он рече:

„И шта ми заповедаш?“

Судија рече:

„Отргни се Христа и приступи нашој правој вери и овде ћеш се свих блага насладити. И по твом окончању, настанићеш се у рају.“

И много другог брбљаше говорећи. Чувши ово, Ђорђе рече у себи:

„Видим, дакле, зашто сам овде доведен, да се вере моје одрекнем а не због вештине. Него, Господе мој Исусе Христе, дај ми реч разумну у одговору и научи ме по вољи својој.“

И тог часа даде му се реч мудрости, јер се каза да је почетак подвига нашег Христос:

„Када вас предају на судиште и сабориште, немојте унапред бринути како ћете и шта прозборити, јер нећете ви говорити, него Дух Свети.“ (Мт. 10, 19-20; Лк. 12, 11-12)

И рече судији:

„Од времена начелника нашег Мухамеда камо одлазе душе нашег рода после смрти?“

Он рече:

„У рај.“

Ђорђе одговори:

„Које сведочење, или знамење или чудо наводиш како се не би веровало празним речима?“

А он рече:

„Какво друго знамење иштеш? Нисмо ли ми цареви? Не победисмо ли силна царства и градове њихове не узесмо? Зар се васељенски цареви и кнезови не поклањају нама и дају нам данак? И ако нас не би волео Бог, не би подигао род наш.“

Ђорђе рече: „Међу древним родовима како силни цареви држаху васељену, и богатство и славу сакупише? И који Христу не работаху, сви пропадоше и без успомене остадоше. И ништа им не беше од користи слава земаљска и царство. Једино хришћани који добро послужисе Богу, и цареви и прости људи, оправдаше се те су праведни и свети. Ово и ти добро знаш, али царска сила не допушта ти да говориш истинито.“

Он рече:

„Начелник наш Мухамед говорио је са Богом и од њега Закон примивши, предао нам га је.“

А Ђорђе рече:

„Неће бити да је то Мухамед са Богом говорио, јер када сиђе Бог на Синајску Гору, под Гором стајаше народ, јеврејско мноштво, дрхтаху од страха гледајући га како са муњом и облаком огњеним силази. Позвавши Мојсеја, говораше са њим. Затим, када се Христос роди, персијски цареви, вођени звездом, дођоше и поклонилише му се. (Мт. 2, 1-11) И затим он многа чудеса пред свима учини: слепима враћаше вид, губаве чишћаше, болесне исцељиваше, мртве васкрсаваше (Мт. 11, 5) и по води као по сухом иђаше. (Мт. 14, 25-26; Мк. 6, 48-49; Јн. 6, 19) И затим, када се са Маслинове Горе узнесе на небеса, мноштво људи стајаше са мајком његовом дивећи се гледајући га како на облаку узлази. И тог часа два анђела дођоше и рекоше људима: „Овај кога видите да се од вас узнесе, опет ће доћи (Дела 1, 9-11) судити живим и мртвим (II Тим. 4, 1) и дати сваком према делу његовом.“ (Мт. 25, 31-32; 16, 27; Пс. 61, 13) И који овоме не верују, сви ће пострадали. А о вашем Мухамеду ко виде, или ко чу, или на ком месту да са њим Бог говораше? Знамо добро да ничег од тога нема, али он сам написа угодно учење, телесно мудровање, и предаде га људима неискусним са вером. И прими га сав персијски род и укорени се учење његово у срцима њиховим. И као што он није свет и преподобан, такви су и сви који верују у њега.“

Чувши ово, мноштво Турака које стајаше око њега завапи:

„Ухвати овога посред нас! Ево, до краја нам се наруга.“

Судија заповеди да га одведу у тамницу. И тако му свезаше руке наопако. Неки га удараху, неки му се ругаху, а други га пљухаху. Затим га сместише у тамницу. Стиже онај његов свештеник и рече онима које познаваше:

„Дајте ми овога и ја ћу бити његов јемац. И када устреба, опет ћу вам га предати.“

Они му рекоше овако:

„Он неће из наших руку изићи, али ако ти је мио и рад си да живи, убеди га да приђе нашој вери. Ако ли не приђе, онда ће се лишити живота.“

Он рече:

„Па пошто је тако, заповедите да ми нико не забрани да му приђем и ја ћу га убедити да учини корисно за себе.“

А они рекоше:

„Неће ти нико забрањивати.“

И тако приђе тамничару стражару и замоли га да га изведе из тамнице и доведе га у тамничарев дом како би са њим поразговарао. Пошто је свештеник био драг

стражару тамничару, он му учини по вољи. И уведе их у дом. Поче га свештеник целивати, говорећи:

„Радуј се, часна главо Ђорђе, јер ти си данас прославио Христа као некада првомученик Стефан или Стефан Нови, који се подвизаваше за свете иконе. И многим другим светим слично дело учинио си данас. Него, храбри се и крепи, јер ти треба по овом исповедању и пострадали, као што се и првомученици исповедаше и потом страдаше. Стога су по васељени прослављени. И ако од нас такво слављење примају, који никако због нас не пострадаше, какво ли тек од Христа, за кога страдаше и за љубав његову крв своју пролише? Па када дође и седне на престо славе своје и окупе се пред њим сви народи, којима ће дати сваком према делима њиховим, (Мт. 25, 31-32; 16, 27; Пс. 61, 13) колику ће славу и част примити они који се због њега подвизаваху овде у кратковременом овом животу, као што он сам рече: „Ко мене признаје пред људима, признаћу и ја њега пред оцем мојим који је на небесима.“ (Мт. 10, 32) И колико ће се тада похвалити преподобни у слави. (Пс. 149,5) И ако се неко због земаљског цара бори до крви, те прими част и дарове, колику ће част и дарове примити за цара царева подвизујући се? И такву славу примиће они „које око не виде, нити ухо чу, нити човеку на срце изиђе, што спреми Бог онима који га воле.““ (I. Кор. 2, 9)

А Ђорђе рече:

„Верујем да је тако како кажеш, али плашим се и бојим огња и не надам се да могу истрпети.““

Рече му презвитер:

„Па или се бојиш овог огња, који ће те на пола часа ослободити болова и потом ће те међу свете хорове уселити, или овде нећеш пола часа истрпети и у векове у гејени мучити се? Не верујеш ли учитељу нашем Павлу, који рече: „Ништа ме неће раставити од љубави Христа мојега, нити мач, нити огањ, нити анђели, нити садашњост, нити будућност, нити друга каква твар“? (Римљ. 8, 35, 38-39) И затим: „Мислим да је смрт у садашњем времену недостојна славе која ће нам се јавити.“ (Римљ. 8, 18) Јер ништа су садашње муке према награди оних вечних блага. Па пошто се не радујеш да си спреман заменити пропадљиво вечним и земаљско небеским, и пошто су „дани година наших 70 или 80, и тисуће година ће као дан данашњи мимоићи“, (Пс. 89, 10, 5) онда „припреми се мушки против казни ђавољих“. (Ефесц. 6, 11) И веруј Богу да ће те укрепити, пошто ниси из свога неразумља упао у ово, како разумем, него Бог те позива да га прославиш у ове последње дане. И он ће учинити с тобом као са великим мучеником Ђорђем. Само не посустај, него мало се покрену ка трпљењу.““

А Ђорђе рече:

„Истинито си све говорио, али једно мало мољење хоћу од тебе, еда би ме како могао искупити да још поживим у телу и да неко добро дело учиним пред Богом, пошто сам до сада остао без икакве врлине. Ако ли не будеш могао, воља Божија нека буде. Ја ћу похитати да испуним све о чему си ми говорио, јер [Христос] је сам рекао: „Без мене не можете чинити ништа.““ (Јн. 15, 5)

И рече му презвитер:

„Заиста, свим срцем својим потрудићу се за твоје спасење. Нећу штедети ништа што је у дому мом, само ако буде могуће.“

Ово и много друго поучи га из Светог писма, а он слушаше и примаше ка срцу свом са радошћу. Јер Соломон рече:

„Поучи праведног и знаће још више.“ (Приче 9, 9)

И рече му свештеник:

„Мир ти, Ђорђе! Господ нека буде с тобом и нека те укрепи и огради од сваког непријатељског наиласка.“

И тако се растаде са њим. А он, поклонивши му се, опет би уведен у тамницу. И ујутру опет се окупи мноштво Мухамедових свештеника и изведоше га из тамнице. И шта треба рећи? Колико лукавих речи, или колико претњи упутише му и ништа жељено не постигоше. И опет га затворише у тамницу и железни окови повређиваху му руке и ноге. А он, захваљујући Богу, трпљаше све.

Презвитер тајно оде судији молећи га и дарове му обећавајући да га ослободи из уза, јер судија добро познаваше презвитера и у свему му смело приступаше. А он обећаваше, говорећи:

„Потрудићу се за његово избављење.“

И после осам дана опет га доведоше на суд. И окупише се сви начелници зла, службеници Мухамедови, и поставише га свезаног пред судију. А он му опет поче ласкати, говорећи:

„О младићу, зашто себи наносиш толико бешчашће и толику поругу? Видиш како ти се сви подсмехују и ругају? Твоји познаници имају бригу због тебе. Него, послушај ме и испуни вољу нашу.“

Имаше судија једног сина и позвавши га, рече му:

„Ево, Ђорђе, од сада овај син мој нека ти буде брат, а мени обојица синови, и у дому мом заједно ћеш са њим живети. И као што видиш, ја ћу се постарати о свему. После моје смрти бићеш други наследник свега мог богатства и иметка. Све ово што ти рекох записаћу и пред свима овима предаћу ти данас како би се уверио да ти истину говорим. Речи које ти рекох испунићу и делом. Читаво мноштво које сада видиш окупљено поклониће ти се и сви ће ти као слуге бити.“

Како оно окупљено турско мношто чу ово речено, из свег гласа похвалише свога судију. А ја стајох близу њега и често погледах на њега и мољох се Богу у себи за њега како да не буде на поругу непријатељима. Рече Ђорђе судији:

„Као што добро мислиш на моје тело овде и пошто ме тако волиш, остави ме да будем хришћанин и да живим са хришћанима. Ако ли то не желиш, нека ти буде јасно да ме ништа не може раставити од Христове вере и љубави његове: нити богатство земаљско, нити слава ова пролазна, нити, опет, огањ или мач, нити друга каква мука“? (Римљ. 8, 35, 38-39) Уколико ми нанесеш зла, уздам се у Христа мојега да ћу због ових мука стоструко примити блага у царству његовом. (Према Мк. 10, 30) Па зашто касниш? Од три дела једно ти доликује да чиниш: или да ме пустиш па да останем хришћанин, или ка Христу мојему да ме пошаљеш, или и ви да постанете хришћани па да се избегите вечних мука.“

А судија рече:

„Зар ја говорим да се одрекнеш Христа и не волиш га, нити га поштујеш? Да не буде тако, јер и ја га веома волим и признајем да је зачет од Духа Божијег и од девице Марије рођен без мужа, и да је истински пророк, и да жив узиђе на небеса и да ће затим бити судија у последње дане. Ко овоме не верује, да је проклет. Па које ми зло чинимо пошто и Мухамеда поштујемо и закон који му Бог даде испуњавамо, и верујемо да му Бог предаде рајске кључеве?“

Рече Ђорђе:

„Захваљујем Богу што ти лепо признајеш Христа да је зачет од Духа Божијег и да је рођен од Девице Марије и да је судија живим и мртвим и да ће дати сваком према делу његовом. Тако и сва васељена од истока до запада верује. И не само то. Пре рођења његовог сви пророци прорекоше му да ће се родити од Духа Светог као син Речи Божије, и да ће са људима поживети, и људске немоћи исцелити, и да ће му завидети неверни Јевреји, и да ће распет бити, и узнети се на небеса и сести са десне стране Оца и у последње дане доћи ће и судити живима и мртвима. А то је сам рекао у светом Јеванђељу: ‚Сви пророци и закон до Јована прорекоше‘, (Мт. 11, 13) и отада па до скончања времена пророк неће устати. Јер апостол Павле рече да ‚ако вам неко благовести другог Христа или другог пророка, да буде анатема.‘ (Гал. 1, 8) Него, ко је Мухамед? Ја ћу ти рећи, јер рече Христос: ‚У последње дане појавиће се лажехристи и лажни пророци и учиниће знамења и чудеса, али неће имати вере.‘ (Мт. 24, 24, 26) Како рече, тако и би. Јер сви хришћани су Божији избор, не прихватише Мухамеда, него ви неискусни људи, пошто нити једно писање или неки закон Божији немасте пре његовог доласка, него бејасте пусти без истине Божије. И не нашавши да ишта знате од Божијег Светог писма, посеја међу вама лажно своје учење. Себе, пак, сам назва пророком и кључарем раја, а рај

прогласи телесном храном, па још извргну да би у рају било блудно стециште. И друге многе којештарије написавши, начини књигу и рече да му је Бог дотури док је спавао. И то он сам за себе посведочивши, а ви га прихватисте. Нити пророци за њега прорекоше, као што о Христу прорекоше, а нити створи нека чуда као што Христос створи, нити га, опет, неко виде да прима књигу као што Мојсеја виде мноштво људи. И зашто много да говорим? Ја га не сматрам нити за пророка, нити за светог, нити за праведног. И они који верују у њега придружују му се у томе. Ја сам Христов и овде и у будућем веку.“

Како ово чу окупљено мноштво, повика из свег гласа и устреми се на њега, шкргућући својим зубима. Да не беше судије да забрани слугама својим, ови би га претукли. И рече им:

„Зашто се тако као дивље звери устремисте на њега? Немам ли ја власт од цара да кога ја осудим, да му је осуђен и кога ослободим, да је слободан?“

А они повикаше:

„Ако ти је суд дат, суди праведно по нашем закону, пошто и ми сав закон наш знамо макар и немамо власти од цара.“

Судија рече:

„Па пошто знате, шта треба са њим учинити?“

А они рекоше:

„Нека буде сажежен огњем и пепео његов по ваздуху да се развеје.“

[Судија рече:]

„Он ово рече пошто своју веру хвали а нашу не прихвата. Зар зато да га сажежемо?“

А они рекоше:

„Па ако неко похули на законодавца нашег, а још на цара, и војводу, и судије, и просто на све, треба ли жив да буде?“

Он, пак, рече:

„Не чух из уста његових такве речи које ви наводите.“

А они повикаше:

„Не само ово што рекосмо, него и сав закон наш и клањање и мишљење опоганио је и наругао се.“

Рече судија:

„Да ли је, Ђорђе, ово овако као што сведоче против тебе?“ А Ђорђе рече: „Да не буде да сам ја похулио на Божију твар, човека, осим на дела грешних. Друго не прихватам, а истину коју сам проповедао о Христу, за њу сам спреман и умрети.“

Рече им судија:

„Зар је хуљење ово што чувате?“

А они рекоше:

„То није хуљење, али пре него што ти га доведосмо, говорио је ово хуљење. Ако га пустиш, и ти си разоритељ вере наше и закона, а ми ћемо знати шта ћемо за тебе учинити пред царем.“

Видевши судија да ништа неће успети, него још већи метеж бива, рече:

„Признај, Ђорђе, ово што сведоче против тебе.“

Он рече:

„Што рекох, рекох. Не налази лаж у устима мојим.“

Судија рече:

„Ја верујем више овом мноштву него теби једном. И пошто се не одричеш Христа, достојан си смрти.“

И народу који гледаше у њега рече:

„Грех његов на вас и на душе ваше нека буде. Као што желите тако и учините са њим.“

А они се устремише на њега као вуци када желе да растргну јагње. И једни га по образу удараху, други га пљуваху, неки га трзаху тамо и овамо. И тако му свезаше руке наопако а око врата ужем железним и проведоше га кроз преко трга. И проповедник њихов пред свима викаше крепким гласом:

„Похитајте сви који сте чувари наше вере и понесите дрва да сажежемо овога који похули на наш закон и који се не хтеде одрећи Христа!“

И тако се окупи безбројно мноштво Турака и неки га застрашиваху, неки му пређаху, а други многе дарове обеђаваху. И не успевши ништа, него сваком ко му се обрађаше спремно одговараше. Одведоше га на место близу Свете Софије. Када се приближише, рече свештеник:

„Истрпи данас, Ђорђе, за кратко, да би се у векове са Христом веселио.“

Рече Ђорђе:

„Моли Бога за мене, оче, да би ме укрепио.“

Чувши га да овога познаје, одмах одагнаше свештеника како му се не би приближио. А свештеник имаше једног Арапина који беше одевен у красну арапску одећу и који у срцу имаше велику љубав према хришћанској вери, али из страха не смеђаше признати, и све што му презвитер говораше са радошћу прихваташе. Заповеди му да оде близу њега и да слуша све што му говоре и све што им он одговори. А он, када се на том месту окупише свештеници и хришћани, рече им:

„Браћо, молите Бога да га укрепи!“

И сви почеше са сузама молити се Богу за њега, говорећи:

„Господе Исусе Христе, који раније учини знамења и чуда са својим светим мученицима, ти си исто и сада. Укрепи младића овог да те исповеда све до

окончања свог у ове последње дане. Учини неко знамење са њим да када га угледају и чују за њега, прославе име твоје јер си благословен у векове. Амин“

А Турци, сакупивши гомилу дрва, начинише велику ломачу. И тако му почеше ласкати и многе му дарове обећавати. А он им рече:

„Рекох вам и једампут и двапут да се ја своје вере нећу никада одрећи макар ми и безбројне муке нанели.“

Чувши ово, заповедише да се убрзо донесе огањ. И тако мноштво трком потрча у оближње домове. И неко узевши главњу трчаше, а други угљевље ужарено и један другог претичући, трчаху ко би први зажегао ломачу, мислећи у свом помраченом уму да велику службу чини Богу. А ја, гледајући све ово, рекох у себи, да се данас на њему испуни Христова реч, коју каза:

„Али доћи ће час када ће сваки који вас убија мислити да службу приноси Богу.“ (Јн. 16, 2)

И тако зажегоше ломачу. И свукоше му одећу осим што му оставише кошуљу. И тако га гурнуше у ватру и опет га извукоше и рекоше:

„О несрећниче, зашто тако уништаваш себе. Али ми те хоћемо саветовати добро, а не као што си примао савет оног попа сребропродавца. Не знаш ли да је рад твојој смрти како би наследио твоје и похвалио се својој дружини. Ми се бојимо Бога и нећемо да умреш овде сада зло на овом огњу и сажежен будеш као восак. Него, послушај нас и одреци се Христа данас пред нама. Испуни нам вољу и дарове које ти обећасмо, све ћемо ти дати. И потом, ако ти буде угодно, живи са нама по закону нашем, а ако ли не, царева земља је пространа. А има и других царева којима можеш отићи с миром и чинити према својој вољи. Него, сада поштеди своју младост и не гини тако безумно.“

А Ђорђе им рече:

„Знате ли да ће Христос последњег дана судити свима који су рођени од Адама и раздвојиће праведне од грешних као овце од јараца. И грешне ће послати у муку вечну (Мт. 25, 32, 46) и у огањ неугасли да се муче у бесконачне векове због мале сласти овога света. А праведнике ће, опет, разделити и једне послати у царство небеско, друге у рајска насеља, а неке у блажена станишта према подвигу како се овде подвизаваху, или пошћяху и тело од наслада уздржаваху и милостињу са усрдношћу, према својој моћи, Бога ради чињаху, или муке различите претрпевши и тело своје Бога ради не поштедеше. Ови сви ће различите дарове у слави великој и почести примити и весеље и радост бесконачну наследити. Па зашто ме много саблажњавате као незналицу и препростога? Јер мој Христос рече: „Онај који хоће ово учинити, ако ме неко признаје пред људима, признаваћу и ја њега пред оцем мојим који је на небесима. А ко ме се одрекне пред људима, одрећи ћу се и ја њега

пред оцем мојим који је на небесима.‘ (Мт. 10, 32-33) Па као што рекох, ништа ме неће раздвојити од љубави Христа мојега, нити ће ме сажећи огањ овај до краја, као што говорите, него ће ме само пренети из овог света у онај свет. А вечни огањ ће сажећи невернике као што ја рекох.“

А они рекоше:

„Да знаш да те неће тако пренети из овог живота, него ћеш много пострадали док се тамо не преселиш.“

И почеше га гурати у огањ, те се опрљи све тело његово. И затим га вратише и рекоше:

„Шта је, Ђорђе, зар не осећаш огањ овај?“

А он рече:

„Да, не осећам, јер створитељ огња огањ на росу преокрете, а вас кукавне и овај огањ и будући може спржити. А ја, благодаћу Христовом, не бојим се нити овог нити будућег огња.“

Чувши ово, одмах га гурнуше у огањ. И када га три пута вргоше и видеше да ништа не успеше, напокон га вргоше усред огња. И тако леже у угањ наузнак, прострт ка истоку. И када прогореше узе на његовим рукама, подиже десну руку своју, прекрсти се и повика из свег гласа:

„Господе Исусе Христе, у руке твоје предајем душу моју!“ (Лк. 23, 46)

Чувши они ово, један од њих узе дрво велико, удари га по глави и тако испусти душу своју. И мада је небо било ведро, изненада бели облак наиђе над ломачу и испусти велику росу, тако да су се сви окупљени дивили том призору. Видевши ово, хришћани прославише Бога. А Турци са самим ђаволом остадоше посрамљени. И многе од њих видех како отиру сузе са очију својих и како одлазе посрамљени. А хришћани велико охрабрење примише и приступише кнезу града који беше ту, и рекоше му:

„Ево, овај је хришћанин и због Христа умре. Дајте нам тело његово да га сахранимо.“

А он, чувши ово, задиви се и рече презвитеру:

„Добро знам да ти беше одговоран за његово страдање и ти ћеш дати одговор Богу за њега.“

И рече презвитер:

„Можда сам и учинио нешто лоше да буде као што си рекао, али ја га корисно поучих. А Бог учини да тако буде, а овај данас у вери нашој умре ради Бога. Стога доликује да га ми сахранимо, а не ви.“

А он рече:

„Иди сахрани га!“

Свештеник рече:

„Дај ми једног од твојих слугу како би их растерао, а ја ћу узети тело његово. Пошто мољаш за њега, они ми рекоше: „Да се не надаш да добијеш нешто друго од њега? Али ми ћемо и пепео његов развејати по ваздуху.““

А судија рече:

„Па пошто је тако, ако и ја идем на силу, не могу га узети. Него, пођи еда што мољењем можеш учинити.“

Оде опет презвитер са другима на место где блажени у огњу лежаše и поче једнога молити, другоме дарове обећавати да га не би више жегли. А они се још више устремише. Дрвље које беше на њега наслаgано изгоре, а он лежаše посред огња ceo. И почеше оближње плотове разграђивати и на њега полагати. И то им мало беше, него довлачаху мртве животиње одакле год знађаху и полагаху на њега. Ово смислише да би са оним сакупљеним телима и његово тело сагорело. Она сва по мало сагореваху и пепео остављаху, а он ceo остајаше. Видевши ово, они се двоумљаху шта да чине. И вођени бесом, посаветоваху се и рекоше:

„Овај поп ишчекује како да узме тело његово и да га прослави као свето, него ми да га жежемо до ујутру. И ако не изгори, да га однесемо ујутру и да га вргнемо у блатњаву јаму.“

Овај савет исприча презвитеру онај за кога раније рекох да је обучен у арапску одећу. Чувши ово, презвитер исприча све хришћанима који ту стајаху. А један хришћанин који беше на служби код неког Турчина, ту из оближњих домова, рече презвитеру:

„Отидите сви ви са овог места, а ја се уздам у Бога да ове ноћи нећу уснути док га не украдем и донесем у дом твој.“

Чувши ово, презвитер га поучи и мало сребрница давши му, рече:

„Ако ово учиниш, дар и част примићеш од нас.“

И тако се разиђоше хришћани свако у свој дом. А ујутру, док беше још тама, дође неки презвитер Јован из тога града и затече како гори још велики огањ и никога околo. И дође у дом онога који је дао обећање. И куцнувши на врата, овај му се јави и рече:

„Дођох ноћас у време прве страже и затекох их све како спавају. И узех га из огња и положих у врећу. Из страха од ноћних стража не смедох га однети оном презвитеру коме синоћ обећах. Али, ако хоћеш, однеси га ти.“

Он га са радошћу узе и положи га на своје раме и донесе у своју цркву. И дође презвитеру и исприча му све. А овај, прославивши Бога, рече му да треба да га донесе у Саборну цркву и да буде сахрањен. И тако и би. Када изгреја сунце,

окупише се црквени људи. И испрличаше им све шта се збило и покретаху их да га са славом сахране. А они рекоше:

„Бојимо се да некако због њега не упаднемо у невољу. Него, хајдемо да га сахранимо да нико не сазна. Ако ли нећете, иди и замоли судију да ти допусти па да га сахранимо.“

Отишавши, он се мољаше Богу, говорећи:

„Боже, научи ме како ћу судији говорити!“

И тако, дошавши к њему, рече:

„Да знаш, о судијо, како устадох јутрос уђох у цркву по обичају. И гле, усред цркве затекох Ђорђа. Шта да чиним са њим?“

Чувши ово, судија се зачуди и рече онима који беху ту:

„Да знате да је свет.“

Јер испрличаше му они који га од ујутру па сву ту ноћ жегоше:

„Сви ми стајасмо и сеђасмо и наслагасмо дрва на њега. Изненада, постаде невидљив.“

А сви који чуше ово задивише се. И рече судија презвитеру:

„Идите и сахраните га са почашћу како знате!“

И тако, отишавши презвитер, испрлича ово свима. И окупи се све свештенство са другим хришћанима и са славословљем и песмама сахранише га у храму Свете мученице Марије године 1515., месеца фебруара, 11. дана. Беше тада месопусна недеља, треће године турског цара Селима, при митрополиту кир Панкратију.

Овом мученику беше осамнаест година. Изгледом беше танак и висок, нарусичав, дугуљастих образа, веђа подигнутих и густих, повијеног носа, танких и дугих прстију на рукама. Понашањем беше смиран и једноставан, пред сваким се клањаше. И свакога ословљаваше господствено. И никада се не насмеја без разлога, нити изусти испразну реч, нити се похвали за неку ствар, нити заподеваше било кога.

Овакви су подвизи и борбе смелог и храброг Ђорђа, који се у последње дане подвизаваше, Христом оснажен. И једнако трпљење показа са онима који у ранијим родовима пострадаше. И ово се зби ради сваког од нас, да нико не тугује на кога је наишла напаст од турског племена, него још више да се радује.

„Јер блажени да сте“, рече, „када вас мрзе људи и пронесу име ваше као зло због сина човечијег. Радујте се и веселите се, јер је награда ваша на небесима.“ (Лк. 6, 22-23; Мт. 5, 12) И опет хитајмо на предстојећи нам подвиг, „гледајући на начелника вере и свршитеља Исуса.“ (Јевр. 12, 2) И послушајте самог Владика Христа, који рече: „Царство моје није од овога света. Ако би царство моје било од овога света, и слуге моје покренуле би се.“ (Јн. 18, 36) И не рече нигде: „Владајте и

господарите и овладајте људима.“ Него, шта рече? „Ево, шаљем вас као овце усред вукова. И будите хитри као змије и безазлени као голубови.“ (Мт. 10, 16)

И шта је хитрост змијска? Када је неко гони, бежи како би главу своју сакрила. Ако ли не може, предаје цело тело своје на жртву, само да не би у главу била рањена. Јер зна да ако и цело тело буде уништено, опет ће живот сачувати. Ако ли у главу буде рањена, при томе ће настрадати.

Тако нам је глава Христос. Па ако тело наше умртвимо и уништимо, свакако ћемо опет оживети. Јер Христос рече: „Ко овде душу своју изгуби зарад мене, сачуваће се у вечном животу.“ (Мт. 10, 39; Јн. 12, 25) И апостол Павле рече: „Ако се плотски храм тела нашег разори, имамо други, нерукотворени дом на небесима, где ћемо боравити.“ (Мт. 10, 39; Јн. 12, 25)

Затим, шта је безазленост голубија? Ако птићи његови буду узети из гнезда, не бије се нити жалости, него друге у том гнезду излеже. Такође и ми не треба ништа да се жалостимо или растужујемо, јер рече апостол Павле: „Ако трпите укореване, Бог ће вам се указивати као синовима. Ако ли сте без укореванја, као копилад сте, а не синови.“ (Јевр. 12, 7-8) Ако ли деца наша или рођаци прелазе одавде тамо, не тугујте, него треба још више да се радујете и захваљујете Богу пошто као верни и безгрешни пређоше, јер тамо ће се упокојити у слави. Ако ли не захвалимо за све што нас снађе и не истрпимо, нећемо ниједну награду примити. И ово вам истинито говорим. Знај како Јовова жена пострада као и муж њен. И због речи једне она оде у таму, а он у царство небеско.

Уз ово треба и друго да ти кажем. Два разбојника са Христом вишаху на крсту и обојица једнако трпљаху, и обојици цеванице пребише. И због речи један оде у таму најкрајњу, а други у царство небеско. (Лк. 23, 39-43; Јв. 19, 31-33) Па ако ови због речи толико трпљење поднеше, а још уз то и таму наследише, колику ли ће тек осуду примити они који учинише грешна дела и не потрудише се овде за грехе своје? Ако ли се неком чини да је безгрешан, а не чини добра дела, и он ће бити осуђен. Јер Христос рече: „Ако ваша правда не буде већа од књижника и фарисеја, нећете ући у царство небеско.“ (Мт. 5, 20)

А каква беше правда фарисејска? Пост и милостиња. И треба од овога свега најпре пост да имамо. А шта је пост. Ако ти је заповеђено да једном једеш после деветог часа, као што пише, а ти не издржиш, знај да ти је утроба Бог. (Фил. 3, 19) Јер, ако човек има два господара и кога боље слуша и чини по његовој вољи, његов је и слуга. И да зна такав да ниједно причешће нема са Христом. И „ко сеје у дух, из духа ће пожњети живот вечни.“ (Гал. 6, 8) Ако мало не пострадамо телесно због Бога, како ћемо велико истрпети? Јер, Соломон рече: „Ако пред лицем људским и муку приме, нада њихова испуниће бесмртност. И ако у малом показани беху,

велико ће примити. Како их Бог искуша и нађе их достојне себи, искуша их као злато у огњишту.“ (Прем. 3, 4-6) И шта да кажем? Нико неискушан неће ући у царство небеско.

Затим је писано да се у свете постове не једе месо, нити риба, нити уље, нити да се пије вино. Ето, сва ова четири беху прекршена. Ако једно од њих окусиш, да знаш да си разорио пост. Никаква ти корист није ако не окушаш остала три. Само једно учињено дело достојно је осуде. Ако неко иде путем, било игуман, било монах, било презвитер, било мирјанин, онда ће сваки од њих разорити пост уколико нађе нешто за јело или ујутру, или у подне, или увече, те једе, па чак и двапут и више пута на дан као неразуман. Доликује, пак, када неко изиђе из свога дома да прилаже пост ка посту и молитве ка молитвама због једног, јер ко зна да ли ћеш се вратити својој породици или ће те стићи смрт у таквој ослабљености, или да изгубиш сва добра ако си их створио од младости. Јер, каза се: „У чему те затекнем, у томе ћу ти и судити.“ Ако ли си паметан, па се задесиш ма где из свога дома, пости и моли се и буди у врлинама непрестано.

И блажен ћеш бити ако спасеш себе и онога ко те гледа. Јер Христос рече: „Да се просветли светлост ваша пред људима како би видели ваша добра дела и прославили Оца који је на небесима.“ (Мт. 5, 16) И затим рече: „тешко оном који саблазни некога од ових малих.“ (Мт. 18, 6; Мк. 9, 42) А ко су мали, него ови прости и који не познају Свето писмо. А ко су велики? Патријарси, митрополити, епископи, игумани, свештеници и чтеци књига, који узеше кључеве царства небеског. И треба са великом брижљивошћу ићи, не као немудри, него као мудри, (Еф. 5, 15) сматрајући да треба не само за себе да дамо одговор Богу, (Рм. 14, 12) него и за све који нам послужеше и какви треба да будемо да бисмо сачували путеве Господње и да водимо сваког на путу спаса. Ако ли на овоме не радимо, одрекосмо се вере и гори смо од неверника. (I Тим. 5, 8)

Опет, видим једно дело које се код нас чини и мислим да они који га чине не разликују се од јеретика, који предање о посту подједнако не чувају, него једни посте по предању чувајући га, а други, опет, разарају га и предњаче небригом. Не знате ли да је седам постова предато хришћанима? И ако неко један дан не сачува по предању, да зна да је такав несавршен у вери.

Рече апостол Јаков, брат Божији: „Ти верујеш да је Бог један и добро верујеш. И ђаволи верују и дрхте. Него, покажи ми делима веру своју. Ето, вера без дела је мртва, као што је и дело без вере.“ (Јак. 2, 18-20) А шта је дело вере? Треба нам размотрити добро да због мале непажње толики труд изгубимо, а још уместо добра наследимо муку. Као што и Адам због једног престапа лиши се толиких блага и како прими осуду на себе.

И пошто ми верујемо у творца твари, треба његове заповести да чувамо, јер он сам рече: „Онај ко ме воли, заповести моје чува, и ја ћу њега завољети.“ (Јн. 14, 21) Као што је вера добра, таква треба да су и дела њена.

И прво начело врлина јесте пост. Оно што Адам не сачува, беше прогнан из раја, а ко ово не чува, такође неће ући у рај. Ко ово чува и сачува, постаће рајски наследник.

И шта рекох: „Покажи ми делима својим веру своју.“ (Јак. 2, 18) Верујеш ли да Бог хоће да тражи заблуделог човека, пославши Реч своју, и сиђе? Од њега се никада не одвоји и усели се у пречисту утробу Деве и од ње тело прими. И одену своје божавство телом људским да би човечанство очистио од древног греха. И ако сачуваш пост рођења његовог, све по предању његовом са страхом и љубављу, тада си савршено веровао.

Затим, верујеш ли да се Христос праведник неправедно осуди да нас осуђене ослободи, и на крсту прикова се да нас приковане разреши греха, и копљем прободен би, источи нам из ребра свог вером да окусимо живот вечни, и умре на крсту да ослободи све почев од Адама, и сахрањен би у гробу да свима који му верују подари живот, и ускрсну трећи дан да свима који верују од Адама па до окончања века дарује васкрсење? И ако испуниш пост неспутано, онда си савршено веровао.

Затим, верујеш ли да апостоли примише власт од Христа и приведоше васељену Богу, и да ће на окончању века и они сести са Христом на дванаест престола и судити свима које су учили? И ако пост њихов сачуваш, онда си истински веровао.

Затим, верујеш ли да је Богородица истински родила Бога и да може умолити Бога, сина свога, за сав род хришћански? Ако се само умилостиви према нама, ништа јој није немогуће. И ако сачуваш пост њен, ето, савршено си веровао. Затим, верујеш ли да Јуда Христа издаде у среду, као и да у петак распет би? Ако и ова два дана постом по предању поштујеш, онда си веровао.

И затим, ако верујеш да Христос крстом спас свету учини, а то је и оружје против ђавола, и њиме верни крстећи се одгоне ђаволе, и ако Дан подизања часнога крста у посту и чистоти проводиш, онда ти је вера савршена.

Хтедох упутити реч ка послушним, али и мале су речи пријатне онима који пост испуњавају, него ли велике онима који слушају и проповедају, али не чине дела.

Ово ти од нас, о Ђорђе, препадосмо макар и да није долично према догађању, али, ипак, надамо се у тебе. За тебе састависмо *Слово* ако је и далеко од достојног, али је сасвим твоје. Јер ја сам невежда и не достижем умне тананости. Него, о

свељубазни, шта је према моћи прими. А ти, колику смелост према Владици имаш, о светли и божаствени војниче, који праведно због наших грехова на нас покрећеш се, Божији гнев одвраћај молитвама својим, одгонећи видљиве непријатеље, свебогати.

А у страшни дан суда, када ћеш више од сунца просијати, умоли судију свих Христа да све који те славе окупиш себи у хор и у слави коју ти је дао Бог сјединиш нас те да с тобом заједно слаavimo безначелног Оца са јединородним његовим Сином и пресветим добрим и животворним његовим Духом сада и увек и у векове векова. Амин.